

KRAJINA OSIGURANJE a.d. Banja Luka

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2020. godinu

Banja Luka, april 2021. godine

Sadržaj

1. Uvodna riječ direktora.....	3
2. Opšte informacije o Društvu	3
3. Mišljenja ovlašćenog revizora i ovlašćenog aktuara	6
4. Pregled računovodstvenih politika i aktuarskih metoda.....	9
5. Poslovno okruženje i položaj Društva na tržištu	10
6. Ogranizacioni dijelovi Društa.....	10
7. Zaposleni	11
8. Bruto premija	11
9. Štete	12
10. Analiza ostvarenog finansijskog rezultata.....	13
11. Analiza finansijskog položaja	14
12. Pokazatelji poslovanja	17
13. Tehničke rezerve	18
14. Odnosi sa povezanim privrednim društvom	20
15. Donacije.....	21
16. Značajni poslovni događaji nakon datuma bilansa.....	21
17. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva	21
18. Aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem	21
19. Otkup vlastitih akcija	22
20. Ciljevi i politike Društva za osiguranje u vezi sa upravljanjem rizicima.....	22
21. Izloženost rizicima	23
22. Politika saosiguranja i reosiguranja	23
23. Korporativno upravljanje.....	24
24. Spisak uslova i tarifa	24

1. Uvodna riječ direktora

Poštovani akcionari i poslovni partneri,

Krajina osiguranje kao pravni nasljednik ZOIL Sarajevo posluje na tržištu osiguranja Republike Srpske samostalno od 1992. godine i Društvo je sa najdužom tradicijom poslovanja u ovoj oblasti. Poslovi koje je Društvo obavljalo zaključno sa 2020. godinom obuhvatali su sve vrste neživotnih osiguranja. Međutim, situacija se na isteku izvještajne godine drastično promijenila i društvo se u cilju konsolidacije svog poslovanja odlučilo na sužavanje svoje djelatnosti samo na dio neživotnih osiguranja koji se tiču osiguranja od odgovornosti. Dobro poznati tržišni uslovi i nagomilani problemi tokom protekle decenije prinudili su organe upravljanja na ovaj potez. Društvo će u narednom periodu preduzeti niz investicionih aktivnosti u cilju opšte stabilizacije Društva i pružanja što kvalitetnije i bolje usluge svim osiguranicima koji će kao i do sada biti u fokusu poslovanja Društva.

2. Opšte informacije o Društvu

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je osnovano kao dioničarsko društvo, Odlukom broj 02-521/92, koju je donio Zbor radnika organizacije za osiguranje Sarajevo-osiguranje, filijala Banja Luka, dana 23.06.1992. godine, a na osnovu Uredbe o organizovanju preduzeća, koju je donijelo Izvršno vijeće Autonomne regije Krajina Banja Luka, broj 03-320/92, od 09.05.1992. godine. Upis osnivanja Dioničarskog društva u sudski registar izvršen je kod Osnovnog suda udruženog rada u Banjoj Luci 25.06.1992. godine, Rješenjem broj U/I-2002/92, broj registarskog uložka 1-3788-00.

Usklađivanje organizacije i preregistracije u skladu sa Zakonom o osiguranju imovine i lica (Službeni glasnik Republike Srpske br. 14/00 i 20/00) i promjena osnivača izvršeno je 18.10.2002. godine kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, Rješenjem broj U/I-1043/2002. pod nazivom Krajina osiguranje akcionarsko društvo Banja Luka.

Vlasnička struktura Društva na 31.12.2020. godine je sljedeća:

Vlasnik	% vlasništva
Akcijski fond Republike Srpske	34,885319
Aggarwal Naveen	25,277098
Gupta Neete	25,205069
ZU EURO EX - EURODENTAL	11,018210
IDEAL -KOMPANI d.o.o.	3,059805
Banjalučka pivara a.d.	0,105720
Strika Dragan	0,073163
DI Omar a.d. Kneževo - u stečaju	0,043751
Imako a.d. Banja Luka	0,035191
Terme Laktaši d.o.o.	0,035191

MH ERS - ZP Elektrokrajina a.d.	0,035191
Ostali akcionari	0,226290

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-33-214-19/16 od 25.10.2016. godine, zabranjuje se ostvarivanje prava glasa na Skupštini akcionara "Krajina osiguranje" a.d. Banja Luka i to: AGGARWAL NAVEEN od 29.12.2016. godine i GUPTA NEETE od 29.12.2016. godine.

Na sjednici Skupštine akcionara održanoj 21.02.2006. godine donijeta je odluka o osnivanju društva KRAJINA – KROS d.o.o. društvo je registrovano kod Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 17.03.2006. godine za poslove tehničkog ispitivanja vozila.

Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske broj 05-121-7/07 od 08.12.2008. godine Društvu je odobreno obavljanje poslova osiguranja i to svih vrsta neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka a, b i c Zakona o društvima za osiguranje kako slijedi:

- osiguranje od odgovornosti za motorna vozila,
- osiguranje od odgovornosti za vazduhoplove,
- osiguranje od odgovornosti za brodove,
- osiguranje od opšte građanske odgovornosti,
- osiguranje kredita,
- garancijska osiguranja,
- osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode),
- zdravstveno osiguranje,
- osiguranje putničkih vozila – kasko
- osiguranje vozila koje se kreću po šinama - kasko,
- osiguranje vazduhoplova - kasko,
- osiguranje plovila,
- osiguranje robe u prevozu,
- osiguranje od požara i drugih opasnosti (prirodnih sila),
- osiguranje različitih finansijskih gubitaka,
- osiguranje turističkih usluga,
- ostala osiguranja imovine (osiguranje od ostalih šteta na imovini) i
- osiguranje pravne zaštite.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je Rješenjem broj: 05-577-2/20 od 04.12.2020. godine, po zahtjevu Društva, odobrila prenos portfelja u vrstama neživotnog osiguranja 01 - osiguranje nezgode, 02 – zdravstveno osiguranje, 03 – osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osim vozila koja se kreću po šinama, 07 – osiguranje robe u prevozu, 08 – osiguranje imovine od požara i prirodnih sila, 09 – osiguranje od ostalih šteta na imovini, društvu koje prihvata portfelj Dunav osiguranje a.d. Banja Luka.

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je na sjednici Upravnog odbora održanoj dana 14.12.2020. godine donijela Odluku o promjeni djelatnosti broj: 02-3400/20, prema kojoj Društvo prestaje sa obavljanjem djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja od 01 do 09 i 16 do 18 klasifikovanih u Odluci o vrstama osiguranja.

Društvo je dana 22.12.2020. godine Agenciji za osiguranje dostavilo potpisan Ugovor o prenosu portfelja između Društva i Dunav osiguranja a.d. Banja Luka od dana 22.12.2020. godine, kao i Primopredajni protokol između navedenih društava za osiguranje od 22.12.2020. godine, kojima je prenos portfelja navedenih vrsta neživotnih osiguranja i izvršen.

Krajina osiguranje a.d. Banja Luka je 30.12.2020. godine dostavila Agenciji za osiguranje obavještenje o usvajanju Statuta Društva na Skupštini akcionara od 30.12.2020. godine, kojim je izvršeno usklađivanje Statuta sa Odlukom o promjeni djelatnosti broj: 02-3400/20 od 14.12.2020. godine na način da su iz Statuta izbrisane odredbe o vrstama osiguranja u kojima Društvo prestaje sa obavljanjem djelatnosti. Na osnovu prethodno navedenog, prestanak dozvole za rad u navedim vrstama osiguranja neživotnog osiguranja nastupio je donošenjem odluka na sjednici Skupštine akcionara dana 30.12.2020. godine.

Agencija za osiguranje Republike Srpske, Rješenjam broj: 05-570-2/20 od 05.01.2021. godine i Odgovorom na upit broj: 05-513-7-1/21 od 01.03.2021. godine utvrđuje da je dana 30.12.2020. godine prestala da važi dozvola za obavljanje djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja Društva izdata Rješenjem Agencije broj: 05-121-7/07 od 08.12.2008. godine za vrste osiguranja iz grupe poslova neživotnog osiguranja i to:

- 01 - osiguranje nezgode,
- 02 - zdravstveno osiguranje,
- 03 - osiguranje vozila koje se kreću po kopnu, osim vozila koja se kreću po šinama,
- 04 - osiguranje vozila koja se kreću po šinama,
- 05 - osiguranje vazduhoplova,
- 06 - osiguranje plovila
- 07 - osiguranje robe u prevozu,
- 08 - osiguranje imovine od požara i prirodnih sila,
- 09 - osiguranje od ostalih šteta na imovini,
- 16 - osiguranje od različitih finansijskih gubitaka,
- 17 - osiguranje troškova pravne zaštite i
- 18 - osiguranje pomoći

Na osnovu prethodno navedenog, Društvo nastavlja da obavlja djelatnosti osiguranja u vrstama neživotnog osiguranja iz člana 49. stav 1. tačka a. Zakona o društvima za osiguranje kako slijedi:

- 10 - osiguranje odgovornosti za motorna vozila,
- 11 - osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove,
- 12 - osiguranje od građanske odgovornosti za plovila,
- 13 - osiguranja od opšte građanske odgovornosti,

- 14 - osiguranje kredita i
- 15 - osiguranje garancija.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-20-001658 od 09.10.2020. godine izvršena je promjena lica ovlašćena za zastupanje kojim se za direktora imenuje Slavko Topić.

Članovi Upravnog odbora Društva na dan 31.12.2020. godine su:

- Mirko Bošnjak, predsjednik
- Slađana Rajković Stanić, član
- Nenad Đekić, član
- Aleksandar Ljuboja, član.

Članovi Odbora za reviziju Društva na dan 31.12.2020. godine su:

- Svjetlana Budimir i
- Borislav Đogatović.

Članovi Izvršnog odbora Društva na dan 31.12.2020. godine su:

- Slavko Topić, predsjednik
- Žarko Popović, član.

Ovlašteni aktuar Društva na 31.12.2020. godine je Maja Čuković, licenca broj 05-529-5/10.

Interni revizor Društva na 31.12.2020. godine je Kristina Lazendić.

Interni aktuar Društva na 31.12.2020. godine je Ivana Vasić.

3. Mišljenja ovlašćenog revizora i ovlašćenog aktuara

Mišljenje ovlašćenog revizora

Mišljenje sa rezervom - Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u pasusu „Osnove za mišljenje sa rezervom“, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31.12.2020. godine i njene finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnove za mišljenje sa rezervom - Kao što je objelodanjeno u napomeni 5.1.12, uz finansijske izvještaje, ukupne obaveze Društva po osnovu zarada i naknada zarada, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine iznosile su 1.135.724 KM.

U toku 2020. godine Društvo je isplaćivalo neto lična primanja zaposlenima sa zakašnjenjem do dva mjeseca, pri čemu je isplata obračunatih poreza i doprinosa socijalnog osiguranja kasnila više mjeseci, od zakonom propisanih rokova, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine. Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 60/15, 5/16 i 105/19), porez na dohodak se plaća u momentu isplate neto ličnih primanja, dok se prema odredbama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 114/17 i 112/19), doprinosi socijalnog osiguranja zaposlenih plaćaju u momentu isplate neto ličnih primanja, odnosno najkasnije u roku od dva mjeseca od datuma obračunatih ličnih primanja. Društvo nije obračunalo i izvršilo rezervisanja za potencijalne troškove zateznih kamata zbog neblagovremenog izmirenja obaveza za poreze i doprinose.

S obzirom da Društvo nije imalo kontrolu Poreske uprave Republike Srpske do početka naše revizije, a na osnovu prezentovane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da predvidimo potencijalne efekte na finansijske izvještaje Društva za 2020. godinu po navedenom osnovu.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 5.1.15, rezerva za rentne štete na dan 31.12.2020. godine je obračunata u iznosu od 827.425 KM. Stručna služba Društva je napravila grešku prilikom unosa kapitalizovanog iznosa jedne rente, te je proknjižen umanjen iznos rente za 30.000 KM. Zbog evidentiranja rezerve za rentne štete (797.425 KM) na ovakav način i tehničke rezerve Društva su podcijenjene za 30.000 KM, a rezultat poslovanja je precijenjen u istom iznosu.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 5.2.8, ovlašćeni aktuar je dao konačno negativno mišljenje na ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda na dan 31.12.2020. godine.

Nadalje, ovlašćeni aktuar je dao konačno negativno mišljenje na izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja Društva za 2020. godinu, kao i konačno negativno mišljenje na poslovanje Društva za 2020. godinu.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 13, uz finansijske izvještaje, prema pregledu sudskih sporova dostavljenih od strane ovlašćenog lica, Društvo vodi 2 sudska spora protiv trećih lica ukupne vrijednosti 14.000 KM, dok se protiv Društva vodi 10 sudskih sporova ukupne

vrijednosti 104.721 KM. Na osnovu procjene stručnih službi i angažovanih advokatskih firmi, Društvo nije evidentiralo rezervisanja za sudske sporove koji mogu biti potencijalna obaveza i potencijalni gubitak u skladu sa zahtjevima MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 14, uz finansijske izvještaje, Rješenjem Ministarstva finansija Republike Srpske o odgodi plaćanja poreskog duga, broj 06.05/411-33-4/19 od 12.06.2019. godine, Društvu je odobrena odgoda plaćanja poreskog duga po osnovu javnih prihoda u ukupnom iznosu od 360.243,55 KM na period od 48 mjesečnih anuiteta. Iznos glavnog duga je 286.618,46 KM, iznos utvrđene kamate po Rješenjima Poreske uprave iznosi 2.626,18 KM, dok doračunata kamata u ukupnom iznosu je 70.998,91 KM od dana navedenog u rješenjima Poreske uprave i dana dospijeća poreskog duga iz poreskih prijava do konačne otplate duga 12.06.2023. godine. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju i revizorskim postupcima uvjerali smo se da Društvo nije evidentiralo najmanje 13.312 KM dospjelih kamata po reprogramu. Ne evidentirajući dospjele kamate Društvo je podcijenilo obavezu i trošak, odnosno precijenilo rezultat poslovanja u iznosu od 13.312 KM.

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo, u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Mišljenje ovlašćenog aktuara

Saglasno članu 10. Odluke o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/07) i na osnovu svega što je naprijed izloženo, ovlašćeni aktuar daje konačno **negativno mišljenje** na poslovanje osiguravajućeg društva „Krajina osiguranja“ a.d. Banja Luka za 2020. godinu. Ovo mišljenje se zasniva na sledećim činjenicama:

- Tehničke rezerve na dan 31.12.2020. godine iznose 5.788.226,51 KM. Društvo je obezbjedilo ukupno 3.497.400,99 KM ili 60,42% sredstava za njihovo pokriće. Nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi iznosi 2.290.825,52 KM ili 39,58%.

- Društvo je pogrešno unijelo kapitalizovani iznos za jednu rentnu štetu, pri čemu je proknjižen manji iznos za 30.000,00 KM od potrebnog i na taj način umanjilo iznos rezervi za rentne štete odnosno ukupnih rezervi za štete što je dovelo do potcjenjenosti tehničke rezerve za 30.000,00 KM. Ukupne rezerve za štete treba da iznose 3.642.863,40 KM a ukupne tehničke rezerve 5.818.226,51 KM. U ovom slučaju, Društvo bi obezbijedilo ukupno 3.509.400,99 ili 60,32% sredstva za pokriće tehničke rezerve. Nedostatak sredstava za pokriće tehnički rezervi bi iznosio 2.308.825,52 KM ili 39,68%.
- Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja iznose 3.746.777,57 KM i veći su za 2.426.955,02 KM ili 183,88% od dozvoljenog režijskog dodatka. Društvo izdvojenim režijskim dodatkom ne može da pokrije troškove sprovođenja osiguranja, odnosno pokrivenost TSO režijskim dodatkom u 2020. godini iznosi 35,23%, te je Društvo moralo da iz sredstava tehničke premije i drugih sredstava pokrije preostali dio TSO. Učešće troškova sprovođenja osiguranja u obračunatoj premiji iznosi 85,13% što je izuzetno visoko.

Društvo treba da koriguje rezerve za rentne štete, kako bi ukupna rezerva za štete bila adekvatna a samim tim i tehničke rezerve Društva.

U Mišljenju je dato nekoliko primjedbi i napomena koje se odnose na poslovanje Društva u 2020. godini koje Društvo treba da uvaži i u narednom periodu koriguje i na taj način unaprijedi poslovanje.

U narednom periodu, osnovni cilj Društva bi trebao da bude potpuno pokriće tehničkih rezervi, obezbjeđenje likvidnostite rast fakturisane premije osiguranja i smanjenje troškova sprovođenja osiguranja.

4. Pregled računovodstvenih politika i aktuarskih metoda

Finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, računovodstvenim politikama i drugim propisima koji uređuju ovu oblast. Raunovodstvene politike su utemeljene na račuovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja

Tehničke rezerve Društva su namjenske rezerve koje služe za izmirivanje budućih obaveza iz osnova ugovora o neživotnim osiguranjima. S tim cilje Društvo je formiralo:

- rezerve za prenosne premije i
- rezerve za štete

Obračun rezervi za prenosne premije je izvršen po metodi Pro rata temporis na osnovu pojedinačnih polisa za koje je trajanje osiguranja poslije 31. decembra 2020. godine.

Rezerve za nastale prijavljene štete se vrši za svaku pojedinačnu štetu. Obračun rezervi za nastale a neprijavljene štete se vrši po priznatim aktuarskim metodama. Za osiguranje vrste osiguranja 01 i 10, prema Odluci o vrstama osiguranja korišćena je Metoda ulančanih ljestvica, a za vrste osiguranja 03 08 i 09 Metodom očekivane kvote šteta. Indirektni troškovi obrade šteta u rezervi su 0,5% od zbira rezervi za prijavljene štete i rezervi za nastale a neprijavljene štete izuzimajući rezerve za štete koje se isplaćuju kao rente. Rente su rezervisane pojedinačno kapitalizovanim iznosom, osim jedne rente koja je rezervisana razlikom između sume osiguranja i do 31.12.2020. godine plaćenog izosa. Rente se kapitalizuju prema 5%-tnim godišnjim jugoslovenskim izravnatim demografskih tablicama smrtnosti 1980-1982. godine.

5. Poslovno okruženje i položaj Društva na tržištu

Po svim dostupnim pokazateljima sektor osiguranja u Republici Srpskoj je prebrodio još jednu izazovnu godinu. Tržište osiguranja još uvijek karakteriše neloyalna konkurencija, a takođe je prisutan i nizak nivo svijesti stanovništva o značaju osiguranja u velikoj mjeri uzrokovan niskim životnim standardom. Svi navedeni problemi sa kojim se osiguravači susreću već duži niz godina, u 2020. godini su bili dodatno produbljeni ukupnom situacijom izazvanom pandemijom virusa COVID-19. O niskom nivou svijesti privrede i građana, ali i samog standarda stanovništva Republike srpske govori i činjenica da je već dugi niz godina učešće obaveznih osiguranja u ukupnoj premiji dominantno.

Tržište osiguranja u Republici Srpskoj obuhvata:

- 14 društava za osiguranje iz Republike Srpske i
- 10 filijala društava za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine koje posluju u Republici Srpskoj.

Društvo u ukupno obračunatoj premiji na tržištu Republike Srpske učestvuje sa svega nekoliko procenata.

6. Ogranizacioni dijelovi Društa

Društvo obavlja djelatnost u sljedećim organizacionim jedinicama:

- sjedištu Društva u Banjaluci i
- poslovnim jedinicama: Gradiška, Prijedor, Laktaši, Bijeljina, Mrkonjić Grad, Teslić, Istočno Sarajevo, Trebinje, Derventa, Modriča, Bileća, Nevesinje, Šipovo, Foča, Kneževo, Kotor Varoš i Čelinac.

7. Zaposleni

Broj zaposlenih u društvu na 31.12.2020. godine je bio 74.

Tabela 1: Struktura zaposlenih na 31.12.2020. godine

R. br.	Kvalifikacija	Broj zaposlenih			
		pribava osiguranja	obrada šteta	ostalo	Ukupno
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)
1	NK	0	0	0	0
2	PK	0	0	0	0
3	NS	0	0	0	0
4	KV	6	0	4	10
5	SSS	30	0	4	34
6	VKV	1	0	0	1
7	VŠS	5	0	1	6
8	VSS	8	5	10	23
9	MR	0	0	0	0
10	DR	0	0	0	0
UKUPNO		50	5	19	74

8. Bruto premija

Društvo je u 2020. godini ostvarilo ukupnu bruto premiju u iznosu 4.401.240,14 KM i za 1,39% je manja od premije obračunate 2019. godine.

Tabela 2: Obračunata bruto premija u 2020. i 2019. godini

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Obračunata premija 2020.	Obračunata premija 2019.	Indeks 2020/2019
01	Osiguranje nezgode	82.709,52	128.605,07	64.31%
02	Zdravstveno osiguranje	2.614,68	8.316,90	31.44%
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	45.507,45	129.761,86	35.07%
07	Osiguranje robe u prevozu	4.842,40	1.755,37	275,86%
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	8.150,68	35.415,49	23.01%
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	2.102,79	7.343,12	28.64%
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	4.254.702,62	4.149.995,15	102.52%
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	610,00	1.960,00	31.12%
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	4.401.240,14	4.463.152,96	98.61%

9. Štete

U 2020. godini likvidirane su štete u ukupnom iznosu 1.706.264,20 KM i za 15,39% su veće u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće likvidiranih odštetnih zahtjeva u bruto obračunatoj premiji za 2020. godinu je 38,77%, dok je ovo učešće u 2019. godini iznosilo 33,13%.

Tabela 3: Struktura šteta za 2020. godinu

Šifra osig.	VRSTA OSIGURANJA	Prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu			Ukupno riješeni odštetni zahtjevi		Odbijeni zahtjevi	Ukupno riješeni i odbijeni
		Prvi put prijavljene	Reaktivirane	Ukupno				
01	Osiguranje nezgode	117	1	118	106	59.494,46	20	126
02	Zdravstveno osiguranje	2	0	2	1	588,70	1	2
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	54	2	56	52	184.072,64	4	56
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1	0	1	2	310.674,32	1	3
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	1	0	1	3	768,53	7	10
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	415	21	436	375	1.150.665,55	49	424
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	590	24	614	539	1.706.264,20	82	621

Bruto rezerve za štete su manje za 17,64% u odnosu na stanje prethodne godine.

Tabela 4 : Struktura rezervisanih šteta

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Broj rezervisanih šteta 2020.	Bruto rezerve za štete 2020.	Broj rezervisanih šteta 2019.	Bruto rezerve za štete 2019.
01	Osiguranje nezgode	18	64.213,69	26	77.056,48
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	13	52.617,64	13	94.053,61
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	4	23.928,35	6	185.826,30
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	4	11.608,24	13	15.114,85
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	227	3.460.495,48	215	4.014.774,16
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	1	0,00	1	0,00
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	267	3.612.863,40	274	4.386.825,40

Rezerve za nastale a neprijavljene štete obračunate su u iznosu 1.091.874,24 KM i manje su za 695.884,37 KM ili 38,92% u odnosu na prethodnu godinu.

10. Analiza ostvarenog finansijskog rezultata

Društvo je u 2020. godini ostvarilo gubitak u iznosu 214.098 KM. Ukupan prihod ostvaren u 2020. godini je za 50% veći u odnosu na prethodnu godinu, dok su ukupni rashodi rasli za 12,82%.

Tabela 5: Struktura prihoda i rashoda

Grupa računa, račun	POZICIJA	2020. godina	2019. godina
61	Prihodi od premija osiguranja	4.623.690	3.545.293
62	Prihodi po osnovu učešća saosiguranju i reosiguranju	32.681	0
63	Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	1.478.477	428.665
65	Drugi poslovni prihodi	284.091	402.595
	Ukupan poslovni prihod	6.418.939	4.376.553
66	Finansijski prihodi	68.458	61.691
67	Ostali prihodi	63.569	109.959
68	Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	261.300	43
691,692	Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	11.443	466
	UKUPAN PRIHOD	6.823.709	4.548.712
50 i 52	Funkcionalni rashodi	2.013.922	1.635.991
526	Rezervisanja za štete	704.515	552.707
	Ukupni funkcionalni rashodi	2.718.437	2.188.698
53, 54 i 55	Troškovi sprovođenja osiguranja	3.746.777	3.668.859
56	Finansijski rashodi	28.335	62.498
57	Ostali rashodi	401.211	317.250
58	Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	151.753	701
591,592	Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	0	7.979
	UKUPAN RASHOD	7.046.513	6.245.985
	Neto gubitak	222.804	1.697.273
	Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	8.706	9.718
	UKUPAN NETO GUBITAK	214.098	1.687.555

Tabela 6: Odnos obračunate bruto premije, TSO i režijskog dodatka

Opis	2020. godina	2019. godina
Bruto obračunata premija	4.401.240	4.463.153
Režijski dodatak	1.319.823	1.336.815
Troškovi sprovođenja osiguranja	3.746.777	3.668.859
Udio TSO u bruto obračunatoj premiji	85,13%	82,20%
Udio TSO u režijskom dodatku	283,88%	274,45%

Pokrivenost TSO režijskim dodatkom	35,23%	36,44%
------------------------------------	--------	--------

U strukturi ukupnih prihoda sljedeće grupe prihoda imaju najveće učešće:

- prihod od premije 67,76%,
- prihod od ukidanja i smanjenja rezervisanja 21,67%,
- drugi poslovni prihodi 4,16% i
- prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine 3,83%

Rezerve za nastale a neprijavljene štete obračunate su u iznosu 1.091.874,24KM i manje su za 695.884,37 KM ili 38,92% u odnosu na prethodnu godinu što je značajno uticalo na prihod od ukidanja i smanjenja rezervisanja.

Ukupni funkcionalni rashodi imaju udio u ukupnim rashodima od 38,58%, od čega se 10% odnosi na učešće rashoda za rezervisanje šteta.

Učešće troškova sprovođenja osiguranja u ukupnim rashodima Društva ima udio od 53,17%.

11. Analiza finansijskog položaja

Ukupna imovina na 31.12.2020. godine je iznosila 15.439.999 KM i manja je u odnosu na 31.12.2019. godine za 2,51%. U strukturi imovine dominantu poziciju imaju nekretnine, investicione nekretnine i oprema koje imaju udio od 69,12%, dok se na dugoročne finansijske plasmane odnosi 26,88%

Tabela 7: Struktura dugoročne materijalne imovine

Opis	2020. godina	2019. godina	%promjene
Zemljište	384.900	384.900	100,00%
Građevinski objekti	2.652.802	2.756.278	96,25%
Postrojenja i oprema	101.971	125.008	81,57%
Investicione nekretnine	7.363.039	7.101.739	103,68%
Ostala osnovna sredstva	32	32	100,00%
Avansi i nekretnine, biološka sredstva, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	170.004	170.004	100,00%
UKUPNO	10.672.748	10.537.961	101,28%

Tabela 8: Struktura finansijskih plasmana

R.br.	Naziv banke	Datum zaključenja ugovora o oročenom depozitu	Period oročenja (u mjesecima)	Datum dospijeca	Broj ugovora o oročenom depozitu	Iznos oročenih sredstava (u KM)	Kamatna stopa
1	NOVA BANKA A.D.	29.04.2020	24	29.04.2022	1002461788	300.000,00	1,40
2	KOMERCIJALNA BANKA A.D.	27.06.2020	24	27.06.2022	DP 2020/35	500.000,00	1,20

3	NOVA BANKA A.D.	08.07.2020	24	08.07.2022	1002514628	200.000,00	1,40
4	MF BANK A.D.	27.06.2020	24	27.06.2022	5721025550069373	500.000,00	1,50
5	ZIRAAT BANK BH D.D.	19.02.2019	36	19.02.2022	1862815570113382	500.000,00	1,50
6	UNIREDIT BANK A.D.	15.02.2019	36	15.02.2022	09/19	500.000,00	1,30
7	KOMERCIJALNA BANKA A.D.	18.02.2019	37	18.03.2022	DP2019/7	600.000,00	1,90
8	MF BANK A.D.	20.02.2019	36	20.02.2022	36047 (aneks broj 1/2020)	493.824,16	1,80
UKUPNO						3.593.824,16	

Društvo je u toku godine dobilo od Agencija za osiguranje Republike Srpske saglasnost za raspolaganje dijelom oročenog depozita kod MF banke broj 36047 u iznosu 106.175,84 KM, kako bi izvršilo prenos sredstava društvu Dunav osiguranje u visini obračunate prenosne premije polisa osiguranja koje su bile predmet djelimočnog prenosa potrfelja neživotnih osiguranja.

Društvo takođe posjeduje sredstva u fondovima Biroa ZK BiH i to:

- Rezervni fond 375.224,22 KM i
- Fond za naknadu šteta 162.450,61 KM.

Tekuća imaoovina čini 4% ukupne imovine Društva od čega se 0,93% odnosi na kratkoročna potraživanja i 3,09% na aktivna vremenska razgraničenja. U ustrukturi aktivnih vremenskih razgraničenja razgraničeni troškovi pribave osiguranja učestvuju sa 96,10% odnosno, 456.241,68 KM. Društvo vrši procjenjivanje bilanskih pozicija tekuće imovine u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilanskih i vanbilansnih pozicija društava za osiguranje.

Procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija aktive sa stanovišta rizika dijeli se u pet kategorija:

- nedospjelo,
- dospjelo potraživanje do 90 dana (5%),
- dospjelo potraživanje od 91 do 180 dana (25%),
- dospjelo potraživanje od 181 do 270 dana (50%) i
- dospjelo potraživanje preko 271 dan 100%.

Društvo je na 31.12.2020. godine imalo više raspoloživog kapitala u iznosu 412.914,29 KM i više bazičnog kapitala u iznosu 1.995.528,51 KM.

Tabela 9: Izvještaj o kapitalu

Red. br.	OPIS	Iznos u KM
I	BAZIČNI KAPITAL (1)+(2)-(3)+(4)+(5)+(6)+(7)-(8)-(9)-(10)	4.995.528,51
(1)	Uplaćeni akcionarski kapital, osim kumulativnih povlašćenih akcija	13.668.191,00
(2)	Emisiona premija	0,00
(3)	Emisioni gubitak	0,00
(4)	Statutarne rezerve	0,00

(5)	Zakonske rezerve	94.823,33
(6)	Prenesena neto dobit iz ranijih godina nakon odbitka dividende	0,00
(7)	Neto dobit tekuće godine	0,00
(8)	Otkupljene vlastite akcije, osim kumulativnih povlašćenih akcija	0,00
(9)	Nematerijalna ulaganja	0,00
(10)	Preneseni gubitak iz ranijih i tekuće godine	8.767.485,82
II	DODATNI KAPITAL (11)+(12)+(13)-(14)	0,00
(11)	Uplaćeni akcionarski kapital po osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	0,00
(12)	Emisiona premija / emisioni gubitak po osnovu kumulativnih povlašćenih akcija	0,00
(13)	Podređeni dužnički instrumenti	0,00
(13.1)	Podređeni dužnički instrumenti sa rokom dospelja	0,00
(13.2)	Podređeni dužnički instrumenti bez roka dospelja	0,00
(14)	Otkupljene vlastite kumulativne povlašćene akcije	0,00
III	ODBITNE STAVKE (15)+(16)+(17)	1.582.614,22
(15)	Kvalifikovani udio u drugim finansijskim institucijama	0,00
(16)	Podređeni dužnički instrumenti i druga ulaganja u druge finansijske institucije	0,00
(17)	Nelikvidna sredstva	1.582.614,22
IV	RASPOLOŽIVI KAPITAL (I)+(II)-(III)	3.412.914,29
ZAHTJEVI ADEKVATNOSTI KAPITALA		
(18)	Margina solventnosti	925.539,54
(19)	Garantni fond prema margini solventnosti / 1/3 od (18)	308.513,18
(20)	Garantni fond prema članu 53. Zakona	3.000.000,00
(21)	GARANTNI FOND / (19) ili (20), u zavisnosti šta je veće /	3.000.000,00
V	VIŠE / MANJE RASPOLOŽIVOG KAPITALA / iznos pod IV se poredi sa (18) ili (20), u zavisnosti od toga šta je veće /	412.914,29
VI	VIŠE / MANJE BAZIČNOG KAPITALA / iznos pod I se poredi sa (21) /	1.995.528,51
VII	DODATNI KAPITAL PREMA BAZIČNOM KAPITALU (u %) /raciono (II)/(I)/	0,00
VIII	PODREĐENI DUŽNIČKI INSTRUMENTI SA ROKOM DOSPIJEĆA PREMA BAZIČNOM KAPITALU ILI MINIMALNOM GARANTNOM FONDU (u %) / raciono (13.1) / (I) ili (20), u zavisnosti šta je manje /	0,00

Tabela 10 : Izvještaj o margini solventnosti

Red. Br.	OPIS	Neživotna osiguranja osim zdravstvenog osiguranja /član6. Pravilnika/
I	MARGINA SOLVENTNOSTI PO PREMIJI	
1	Premijska osnova	4,631,327.50
(1.1)	Iznos premijske osnove do 100 miliona KM _____ x 0,18	833,638.95

3	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta /taj koeficijent ne može biti manji od 0,50/	0,96
4	Margina solventnosti po premiji / (2) x (3) /	800,293.39
II	MARGINA SOLVENTNOSTI PO ŠTETAMA	
6	Prosječan iznos mjerodavnih šteta za posljednjih 36 mjeseci ili posljednja 84 mjeseca u slučaju društva koja isključivo, odnosno u većem dijelu ugovora pokrivaju rizik kredita, nepogode, grada ili mraza	1,705,018.01
6.1	Prosječan iznos mjerodavnih šteta do 70 miliona KM _____ x 0,26	443,304.68
8	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta /taj koeficijent ne može biti niži od 0,50/	0,96
9	Margina solventnosti po štetama / (7) x (8) /	425,572.50
III	MARGINA SOLVENTNOSTI ZA POSLOVE U VRSTAMA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA	
11	Margina solventnosti / (4) ili (9) u zavisnosti šta je veće/	800,293.39
IV	Margina solventnosti po premiji ili štetama / (11)+(12)/	800,293.39
13	Margina solventnosti na posljednji dan predhodnog izvještajnog perioda	1,128,706.76
14	Koeficijent koji se dobije kao količnik rezervi za štete u samoprdržaju na posljedni dan tekućeg izvještajnog perioda i rezervi za štete u samoprdržaju na posljedni dan predhodnog izvještajnog perioda / ne smije biti veći od 1/	0,82
V	MARGINA SOLVENTNOSTI / (IV) ili (13) x (14)/	925,539.54

12. Pokazatelji poslovanja

U nastavku su dati pokazatelji poslovanja Društva u 2020. godini:

– likvidnosti

U skladu sa Pravilnikom, Društvo je pratilo likvidnost izračunavajući koeficijent likvidnosti na obrascu „Likv-1“.

Tabela 11: Vrijednost minimalnog, maksimalnog i prosječnog koeficijenta likvidnosti po mjesecima u 2020. godini

Mjeseci	Minimalni koeficijent dnevne likvidnosti	Maksimalni koeficijent dnevne likvidnosti	Prosječan koeficijent likvidnosti
Januar	0.07	0.11	0.07
Februar	0.06	0.06	0.06
Mart	0.05	0.06	0.06
April	0.08	0.10	0.09
Maj	0.08	0.09	0.08
Juni	0.09	0.12	0.10

Juli	0.08	0.10	0.09
Avgust	0.08	0.11	0.09
Septembar	0.07	0.08	0.08
Oktobar	0.04	0.08	0.06
Novembar	0.04	0.05	0.05
Decembar	0.04	0.05	0.04
Koeficijent dnevne likvidnosti na dan 31.12.2020.	0,04		

Koeficijent dnevne likvidnosti je bio manji od jedan u toku cijele posmatrane godine, iz čega proizilazi da je Društvo imalo velikih problema sa likvidnošću. Koeficijent likvidnosti na dan 31.12.2020. godine iznosio je 0,04.

- racio troškova

$$\frac{\text{troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{mjerodavna premija}} = \frac{3.746.777}{4.394.907} = 85,25$$

- racio šteta

$$\frac{\text{mjerodavne štete}}{\text{mjerodavna premija}} = \frac{1.673.583}{4.394.907} = 38,08$$

- kombinovani racio

$$\text{racio troškova} + \text{racio šteta} = 85,25 + 38,08 = 123,33$$

Vrijednost kombinovanog racija ukazuje na negativan rezultat koji je Društvo ostvarilo.

- produktivnost

$$\frac{\text{fakturisana premija}}{\text{broj zaposlenih}} = \frac{4.401.240}{74} = 59.476$$

- ekonomičnost

$$\frac{\text{troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{fakturisana premija}} = \frac{3.746.777}{4.401.240} = 85,13$$

13. Tehničke rezerve

Društvo je na 31.12.2020. godine iskazalo ukupne tehničke rezerve u iznosu 5.788.226,51 KM.

Tabela 12: Struktura tehničkih rezervi na 31.12.2020. godine

Red. br.	Pozicija	Iznos KM
1.	Rezerve za prenosne premije	2.175.363,11
2.	Rezerve za štete	3.612.863,40
3.	Ukupno tehničke rezerve (1+2)	5.788.226,51

Za pokriće tehničkih rezervi investicione nekretnine su priznate u iznosu 2.315.290,60 KM i to: tehnički pregled Gradiška 626.750,00 KM, tehnički pregled BL 701.431,00 KM, tehnički pregled Kozarska Dubica 571.698,00 KM i dio vrijednosti nekretnine zgrada SO Gradiška u vrijednosti od 415.411,60 KM.

Društvo je koristilo iznos od 1.093.824,16 KM oročenih depozita kod banaka u svrhu pokrića tehničkih rezervi.

Tabela 13: Struktura oročenih depozita za pokriće tehničkih rezervi na 31.12.2020. godine

Naziv banke	Datum zaključenja ugovora o oročenom depozitu	Period oročenja u mjesecima	Broj Ugovora o oročenom depozitu	Iznos oročenih sredstava (u KM)	Kamatna stopa
Komercijalna banka a.d.	18.02.2019.	37	DP 2019/7	600.000,00	1,90%
MF banka a.d.	Ugovor:20.02.2019. Aneks: 22.12.2020.	36	Ugovor br:36047 Aneks br:1/2020	493.824,16	1,80%
UKUPNO:				1.093.824,16	

Ukupno pokriće tehničkih rezervi sredstvima na računima Društva iznosi 6.265,98 KM.

Društvo je za pokriće tehničkih rezervi koristilo sredstva fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte BiH u iznosu od 82.020,25 KM odnosno maksimalno do visine iznosa obračunatih rezervi za štete po zelenoj karti.

Društvo nema dovoljan iznos plasiranih sredstava za pokriće tehničkih rezervi. Od obračunatih tehničkih rezervi u iznosu od 5.788.226,51 KM, Društvo je obezbjedilo 3.497.400,99 KM ili 60,42% sredstava za njihovo pokriće. Nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi iznosi 2.290.825,52 KM u apsolutnom iznosu ili 39,58%.

Prihod od zakupnina za investicione nekretnine koje služe kao sredstva za pokriće tehničkih rezervi na dan 31.12.2020. godine iznosi 97.045,10 KM (najveći prihod se ostvaruje po osnovu zakupa zgrade SO u Gradišci 66.245,10 KM).

Prihod od kamata osvaren po osnovu plasiranih sredstava u oročene depozite iznosi 22.813,20 KM.

14. Odnosi sa povezanim privrednim društvom

Društvo je u toku 2020. godine imalo poslovne transakcije sa povezanim pravnim licem, Krajina kros d.o.o.

Tabela 14: Pregled transakcija sa Krajina kros d.o.o.

R.br.	Povezano lice (naziv/ime)	Osnov povezanosti	Transakcije kroz bilans stanja				Transakcije kroz bilans uspjeha	
			Početno stanje	Promet duguje	Promet potražuje	Saldo	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
1	2	3	4	5	6	7=4+5-6	8	9
	UKUPNO		634959,00	94682,84	231537,94	498103,90	45569,01	2665,16
1	KRAJINA KROS d.o.o.	Učešće u kapitalu 100%				0,00		
2	KRAJINA KROS d.o.o.	0300 Učešće u kapitalu	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
3	KRAJINA KROS d.o.o.	0330 Dug. fin. plasmani	34.434,89	0,00	24.434,89	10.000,00	0,00	0,00
4	KRAJINA KROS d.o.o.	1500 Dati avansi	151.752,67	0,00	0,00	151.752,67	0,00	0,00
5	KRAJINA KROS d.o.o.	1590 Is. vr. datih avansa	0,00	0,00	151.752,67	-151.752,67	0,00	0,00
6	KRAJINA KROS d.o.o.	2014 Pot. po osn. prem. nezg.	646,16	673,92	800,00	520,08	0,00	0,00
7	KRAJINA KROS d.o.o.	20700 Ost. kup. i ost. pot.	229.320,00	52.174,71	0,00	281.494,71	0,00	0,00
8	KRAJINA KROS d.o.o.	2200 Pot. za kam. i div.	16.351,09	1.304,98	0,00	17.656,07	0,00	0,00
9	KRAJINA KROS d.o.o.	2201 Pot. za dobit p. lica	15.453,51	0,00	0,00	15.453,51	0,00	0,00
10	KRAJINA KROS d.o.o.	2280 Ostala potraživanja	13.953,60	11.045,90	0,00	24.999,50	0,00	0,00
11	KRAJINA KROS d.o.o.	2281 Ost. pot. K. Kros PDV	0,00	4.009,00	0,00	4.009,00	0,00	0,00
12	KRAJINA KROS d.o.o.	22830 Ost. pot. - odluka 02-364-UO/18	124.961,31	0,00	0,00	124.961,31	0,00	0,00
13	KRAJINA KROS d.o.o.	2300 Krat. plas. u p. lica	110.147,87	24.434,89	0,00	134.582,76	0,00	0,00
14	KRAJINA KROS d.o.o.	2390 Isp. vr. krat. plasm.	-63.766,95	0,00	46.380,92	-110.147,87	0,00	0,00
15	KRAJINA KROS d.o.o.	4641 Dobavljači p. lica	-295,15	1.039,44	689,46	54,83	0,00	0,00
16	KRAJINA KROS d.o.o.	4711 Obr. por. na dod. vr.	0,00	0,00	7.480,00	-7.480,00	0,00	0,00
17	KRAJINA KROS d.o.o.	5200101 Tr. šteta - poslj. nes. sl.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.445,84
18	KRAJINA KROS d.o.o.	54831 Tr. teh. pregled	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	219,32
19	KRAJINA KROS d.o.o.	6101 Prih. od prem. nezg.	0,00	0,00	0,00	0,00	264,03	0,00
20	KRAJINA KROS d.o.o.	6530 Prih. od zakupn. ob.	0,00	0,00	0,00	0,00	44.000,00	0,00
21	KRAJINA KROS d.o.o.	66201 Pr. od kam. - zajam 200.000	0,00	0,00	0,00	0,00	1.304,98	0,00

15. Donacije

Društvo je u 2020. godini doniralo ukupno 4.000,00 KM. U pitanju je donacija za respiratore na prijedlog Izvršnog odbora Udruženja osiguravajućih društava Republike Srpske.

16. Značajni poslovni događaji nakon datuma bilansa

Društvo je na 31.12.2020. godine pogrešno evidentiralo rezervisanje kapitalizovanih renti u iznosu 30.000 KM (tehnička greška), te je na dan 01.01.2021. godine izvršena korekcija ove greške u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Kada je u pitanju djelimični prenos portfelja neživotnih osiguranja, definisan je datum presjeka, 20. novembar 2020. godine. Društvo je i nakon navedenog datuma, zbog ispunjenja unaprijed preuzetih ugovornih obaveza, nastavilo sa izdavanjem polisa osiguranja sve do okončanja kompletne procedure i dobijanja saglasnosti regulatornog organa o dozvoli prenosa dijela portfelja neživotnih osiguranja. Konačno, 4. januara 2021. godine je potpisn i aneks Ugovora o djelimičnom prenosu portfelja neživotnih osiguranja sa Dunav osiguranjem kojim su obuhvaćene i polise osiguranja izdate nakon datuma presjeka.

17. Procjena očekivanog budućeg razvoja Društva

Na osnovu planiranih prihoda, Društvo je zauzelo kurs umjerenog rasta premije u narednom periodu uz kontrolisane troškove i na taj način ostvarivanje boljeg poslovnog rezultata. Nizom mjera u okviru investicione politike nastojeće se otkloniti problemi vezani za likvidnost i adekvatnost kapitala i pokrivenost tehničkih rezervi, te pripremiti Društvo za planirani rast i razvoj.

Sudeći po aktivnostima koje su završene krajem 2020. godine, poslovanje u narednom periodu će se isključivo bazirati na grupi osiguranja iz odgovornosti pri čemu će dominantan udio imati autoodgovornost. Društvo će se u narednom periodu bazirati na jačanje prodajne mreže i otvaranje novih prodajnih mjesta u Republici Srpskoj u cilju povećanja tržišnog učeća u bruto obračunatoj premiji na ciljnom tržištu.

18. Aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Društvo u 2020. godini nije imalo aktivnosti vezano za istraživanje i razvoj.

19. Otkup vlastitih akcija

Društvo u 2020. godini nije otkupljivalo sopstvene akcije

20. Ciljevi i politike Društva za osiguranje u vezi sa upravljanjem rizicima

Upravljanje rizikom je važna komponenta konkurentnosti svakog društva za osiguranje. Osiguravajuća društva su sve više izložena uticaju brojnih rizika iz poslovnog okruženja (prirodne katastrofe, nesreće čiji je uzročnik ljudski faktor, negativni trendovi na finansijskom tržištu koji utiču na smanjenje prinosa od investiranja...). Društva za osiguranje se suočavaju sa vrstama rizika koje su specifične za djelatnost osiguranja, kao što su: rizik nedovoljnosti premija i rezervi za štete, rizik reosiguranja, rizik katastrofalnih šteta, kao i brojni operativni rizici. Zbog ogromnog značaja koju djelatnost osiguranja ima za finansijski sistem i privredu jedne zemlje, savremeno zakonodavstvo punu pažnju poklanja upravljanju rizicima. Sistem upravljanja rizicima je potrebno permanentno unapređivati shodno dobrim tržišnim praksama te regulatornim trendovima.

Jedan od pokazatelja rizika osiguranja je i tehnički rezultat koji je pozitivan na nivou društva za 2020. rodinu i iznosi 1.373.102 KM.

Tabela 15: Tehnički rezultat

Vrste osig.	Vrsta osiguranja	Tehnički rezultat			
		Tehnička premija	Likvidirane štete	Tehnički rezultat	
1	2	3	4	5=3-4	6=4/3
01	Osiguranje nezgode	57,070	59,494	-2,425	104.25
02	Zdravstveno osig.	1,700	589	1,111	34.64
03	Osiguranje vozila koja se kreću na kop.	31,855	184,073	-152,217	577.84
07	Osig. robe u prevozu	3,051	0	3,051	0.00
08	Osiguranje imovine od požara i prir.sila	5,542	310,674	-305,132	5,605.35
09	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	1,430	769	661	53.75
10	Osiguranje odgov. za motorna voz	2,978,292	1,150,666	1,827,626	38.64
13	Osiguranje opšte građanske odgovom.	427	0	427	0.00
	Ukupno:	3,079,366	1,706,264	1,373,102	55.41

21. Izloženost rizicima

Izloženost cjenovnom riziku ogleda se u mogućnosti promjene parametara koji utiču na procjenu vrijednosti nekretnine i investicionih nekretnina po fer vrijednosti, a koje imaju veliki udio u imovini Društva. Takođe izražen je rizik od pada cijena pri eventualnom unovčavanju ove imovine.

Kreditni rizik predstavlja vjerovatnoću neizvršenja ugovornih obaveza od strane dužnika. Društvo sredstva za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda ulaže u oročene depozite kod banaka prateći pokazatelje poslovanja banaka u koje se vrše plasmani u skladu sa propisima regulatora.

Imajući u vidu činjenicu da je KM vezana za EUR, ne postoji izražen rizik izloženosti promjeni kursa.

Društvo ima izražen rizik likvidnosti koji se ogleda u nemogućnosti izmirenja dospjelih obaveza u roku.

S obzirom na značajan dio sredstava uložen u oročene depozite kod banaka, društvo je izloženo kamatnom riziku

22. Politika saosiguranja i reosiguranja

Pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja donio je Upravni odbor Društva, uz prethodno pribavljeno mišljenje ovlašćenog aktuara. U toku godine nisu vršene izmjene i dopune ovog akta. Društvo politikom saosiguranja i reosiguranja, a na osnovu utvrđenog maksimalnog samopridržaja treba da obezbjedi sigurnost i stabilnost poslovanja, te na taj način kontroliše izloženost potencijalnim gubicima.

Pravilnikom je predviđena obaveza Društva da prije preuzimanja rizika, odnosno potpisivanja ugovora o osiguranju prikupi neophodne elemente za ocjenu rizika. U slučaju da se radi o riziku sa maksimalno mogućom štetom iznad maksimalnog samopridržaja, obaveza Društva je da utvrdi višak rizika koji se prenosi u reosiguranje ili saosiguranje. Društvo je krajem 2011. godine formiralo Centralnu komisiju za snimanje rizika i utvrđivanje MMS radi kvalitetnijeg upravljanja rizicima i odlučivanja o plasiranju viškova rizika iznad maksimalnog samopridržaja u saosiguranje ili reosiguranje.

Društvo je u 2020. godini zaključilo sledeće ugovore o reosiguranju:

- Ugovor o reosiguranju zelene karte, posredstvom Biroa ZK u BiH, zaključen sa reosiguravačem Bosna RE d.d. Sarajevo,
- Ugovor o reosiguranju viška štete za domaću autoodgovornost za 2020.godinu zaključen sa Bosna RE d.d. Sarajevo i

- Ugovor o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika za 2020.godinu zaključen sa Dunav Re a.d.o. Beograd.

U izvještajnom periodu iskazan je rashod po osnovu premije reosiguranja u iznosu od 140.941,08KM. Po osnovu Ugovora o reosiguranju zelene karte Društvo je imalo rashod premije reosiguranja u iznosu od 90.625,86 KM, po osnovu Ugovora o reosiguranju viška štete za domaću autoodgovornost rashod premije reosiguranja iznosio je 43.982,41 KM i po osnovu Ugovora o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika rashod premije reosiguranja iznosio je 6.332,81 KM.

Društvo je u 2020. godini ostvarilo prihod po osnovu šteta koje padaju na teret saosiguravača u iznosu od 31.681,30 KM a navedeni prihod je vezan za Ugovor o saosiguranju koji je zaključen prethodnih godina sa Drina osiguranje a.d. Milići za osiguranika JPŠ Šume Republike Srpske a.d. Sokolac.

Ovlašćeni aktuar je dao konačno negativno mišljenje na Izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja uz sledeće obrazloženje: Društvo je u 2020. godini zaključilo Ugovor o reosiguranju zelene karte, Ugovor o reosiguranju viška štete za domaću autoodgovornost i Ugovor o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika. Analiza preuzetih rizika i procjena maksimalno moguće štete, za ugovore o osiguranju kod kojih suma osiguranja prelazi iznos maksimalnog samopridržaja, nije vršena te su svi rizici ostali u samopridržaju Društva. Na ovaj način, Društvo je bilo izloženo rizicima nesolventnosti i sigurnosti poslovanja. Društvo je djelimično sprovodilo politiku reosiguranja.

23. Korporativno upravljanje

Uprava Društva je odlukom Nadzornog odbora od aprila 2012. godine prihvatila da primjenjuje Standarde korporativnog upravljanja i potpisnik je Izjave o usklađenosti organizacije i djelovanja sa kodeksom ponašanja (standardima korporativnog upravljanja). Ovim se utvrđuju mehanizmi funkcionisanja i zaštite interesa u akcionarskom društvu, transparentnost poslovanja, jasne procedure organa koji donose ključne odluke, izbjegavanje sukoba interesa, efikasnost u kontroli i određivanju sistema odgovornosti.

24. Spisak uslova i tarifa

U ovom dijelu dat je pregled uslova i tarifa po kojima je Društvo je u 2020. godini obavljalo djelatnost osiguranja. Kako je 30.12.2020. godine Skupština akcionara donijela novi Statut i uskladila djelatnost sa faktičkim stanjem, ostavljen je određen vremenski period u kojem je Društvo u obavezi da uskladi interna akta sa promjenama koje su nastupile.

Tabela 16: Spisak tarifa i uslova po kojima je obavljana djelatnost u 2020. godini

Šifra	Naziv akta	Datum usvajanja	Broj protokola
-------	------------	-----------------	----------------

01.01	Uslovi za osiguranje lica opšti, dopunski posebni	22.02.2007.	02-620/07
01.01	Tarifa premija za osig. lica od posljed. nesrećnog slučaja	22.02.2007.	02-620/07
01.99.	Uslovi za osiguranje korisnika kredita-penzineri	27.02.2014.	02-612-1/14
01.99.	Tarife za osiguranje korisnika kredita-penzioneri	27.02.2014.	02-612/14
01.99.	Uslovi za osiguranje korisnika kredita-nemogućnost plaćanja	27.02.2014.	02-613-1/14
01.99.	Tarife za osiguranje korisnika kredita-nemogućnost plaćanja	27.02.2014.	02-613/14
02.02.	Uslovi za putničko zdravstveno osiguranje	22.02.2007.	02-620/07
02.02.	Tarifa premija za putničko zdravstveno osiguranje	22.02.2007.	02-620/07
02.02.	Tarifa premija za putničko zdravstveno osiguranje	18.11.2011.	02-3494/11
02.02.	Uslovi za putničko zdravstveno osiguranje	24.11.2014.	02-4048/14
02.02.	Tarifa premija za putničko zdravstveno osiguranje	24.11.2014.	02-4048-1/14
03.01.	Uslovi za komb. osig. mot. vozila	22.02.2007.	02-620/07
03.01.	Tarife za komb. osig. mot. vozila	22.02.2007.	02-620/07
03.01.	Odluka o izmjenama i dopunama tarife AK	11.06.2009.	-
03.01.	Odluka o izmjenama i dopunama uslova AK	18.11.2011.	02-3493/11
03.01.	Odluka o izmjenama i dopunama tarife AK	18.11.2011.	02-3493/11
03.01.	Uslovi za komb. osig. mot. vozila	24.11.2014.	02-4049/14
03.01.	Tarife za komb. osig. mot. vozila	24.11.2014.	02-4049-1/14
03.01.	Odluka o izmjeni Uslova kasko osiguranja motornih i šinskih vozila	05.07.2018.	02-1950-UO/18
04.01.	Uslovi za komb. osig. mot. vozila	24.11.2014.	02-4049/14
04.01.	Tarife za komb. osig. mot. vozila	24.11.2014.	02-4049-1/14
05.01.	Uslovi za osig. vazduhoplova- kasko	22.02.2007.	02-620/07
05.01.	Tarife za osig. vazduhoplova- kasko	22.02.2007.	02-620/07
06.01.	Uslovi za osig. plovila - kasko	22.02.2007.	02-620/07
06.01.	Tarife za osig. plovila - kasko	22.02.2007.	02-620/07
07.01.	Uslovi za osiguranje robe u domaćem i međ. prevozu (kopneni, pomorski,vazdušni)	22.02.2007.	02-620/07
07.01.	Tarife za osiguranje robe u domaćem i međ. prevozu (kopneni, pomorski,vazdušni)	22.02.2007.	02-620/07
08.01./02	Opšti uslovi za osiguranje imovine (civil,industrija)	22.02.2007.	02-620/07
08.01./02	Posebni uslovi za osig. građ. objekata i opreme na ug. vrijednost	22.02.2007.	02-620/07
08.01./02.	Uslovi za osig od požara i nekih dr. opasnosti	22.02.2007.	02-620/07
08.01./02.	Posebni uslovi za osig.zaliha na flot. osnovi	22.02.2007.	02-620/07
08.01.	Tarifa za osig. od požara (civil)	22.02.2007.	02-620/07
08.02.	Tarifa za osig. od požara (industrija)	22.02.2007.	02-620/07
09.01.	Uslovi za osig. mašina od loma	22.02.2007.	02-620/07
09.02.	Uslovi za osig. od prov. krađe i razbojništva	22.02.2007.	02-620/07
09.03.	Uslovi za osig. stakla od loma	22.02.2007.	02-620/07
09.04.	Uslovi za osig.stvari domaćinstva	29.05.2009.	-
09.04.	Uslovi za osig.stvari domaćinstva	24.11.2014.	02-4050/14
09.05.	Uslovi za osig. objekata u izgradnji	22.02.2007.	02-620/07
09.06.	Uslovi za osig. objekata u montaži	22.02.2007.	02-620/07
09.07.	Uslovi za osig. filmskih preduzeća	22.02.2007.	02-620/07
09.08.	Uslovi za osig. stvari u rud. jamama	22.02.2007.	02-620/07
09.09.	Uslovi za osig. rač. i procesora...	22.02.2007.	02-620/07
09.10.	Posebni uslovi za osig.zaliha u hladnjačama	22.02.2007.	02-620/07
09.11.	Opšti i posebni uslovi za osig. usjeva i plodova	22.02.2007.	02-620/07
09.12.	Opšti i posebni uslovi za osig. životinja	22.02.2007.	02-620/07
09.99.	Uslovi za osig. pokretne tehnike	22.02.2007.	02-620/07
09.99.	Osig. imovine elektroprivrednih preduzeća	22.02.2007.	02-620/07
09.01.	Tarifa za osig. mašina od loma	22.02.2007.	02-620/07

09.02.	Tarifa za osig. od prov. krađe i razbojništva	22.02.2007.	02-620/07
09.03.	Tarifa za osig. stakla od loma	22.02.2007.	02-620/07
09.04.	Tarifa za osig.stvari domaćinstva	29.05.2009.	-
09.04.	Tarifa za osig.stvari domaćinstva	24.11.2014.	02-4050-1/14
09.05.	Tarifa za osig. objekata u izgradnji	22.02.2007.	02-620/07
09.06.	Tarifa za osig. objekata u montaži	22.02.2007.	02-620/07
09.07.	Tarifa za osig. filmskih preduzeća	22.02.2007.	02-620/07
09.08.	Tarifa za osig. stvari u rud. jamama	22.02.2007.	02-620/07
09.09.	Tarifa za osig. rač. i procesora...	22.02.2007.	02-620/07
09.10.	Tarifa za osig.zaliha u hladnjačama	22.02.2007.	02-620/07
09.11.	Tarifa za osig. usjeva i plodova	22.02.2007.	02-620/07
09.12.	Tarifa za osig. životinja	22.02.2007.	02-620/07
09.99.	Tarifa za osig. pokretne tehnike	22.02.2007.	02-620/07
09.09.	Uslovi Tarife za osiguranje sredstava željeznica	22.02.2007.	02-620/07
09.99.	Tarifa za osig. imovine elektroprivrednih preduzeća	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Uslovi za osig. od odg.vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Uslovi za osig. od odg.vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	27.2.2014.	02-601/14
10.01.	Uslovi za osig. od odgovornosti za m/v u RS	22.02.2007.	02-620/07
10.03.	Uslovi za osig odg. vozara u u kopnenom prevozu	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa premija za osig. od odg.vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa premija za osig. od odg.vlasnika m/v za štete prič. trećim licima	27.02.2014	02-602/14
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	22.02.2007.	02-620/07
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	27.02.2014	02-602/14
10.01.	Tarifa i Cjenovnik za osig. od odgovornosti za m/v u RS	24.11.2015	02-602/15
10.01.	Odluka o usvajanju Tarifa premija i cjenovniku od odgov.za m/v	19.09.2018.	02-2673-4/18
10.01.	Odluka o usvajanju Uslova osiguranja od odgov.za m/v	19.09.2018.	02-2673-3/18
10.03.	Tarifa za osig odg. vozara u u kopnenom prevozu	22.02.2007.	02-620/07
11.01.	Uslovi za ob. osig. vlasnika vazduhoplova za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
11.01.	Tarifa za ob. osig. vlasnika vazduhoplova za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
12.01.	Uslovi za ob. osig. vlasnika plovila za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
12.01.	Tarifa za ob. osig. vlasnika plovila za štete prič. trećim licima	22.02.2007.	02-620/07
13.01.	Uslovi za osig. odg. iz djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
13.02.	Uslovi za osig. odg. za proizvode	22.02.2007.	02-620/07
13.03.	Uslovi za osig. odg. izvođača građ. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.04.	Uslovi za osig. odg. izvođača mont.radova	22.02.2007.	02-620/07
13.05.	Uslovi za osig. odg. vlasnika op. mat. u toku transporta	22.02.2007.	02-620/07
13.06.	Uslovi za osig. odg. revizijskih društava	22.02.2007.	02-620/07
13.08.	Uslovi za osig. odg. advokata	22.02.2007.	02-620/07
13.11.	Uslovi za osig. odg. notara	22.02.2007.	02-620/07
13.19.	Uslovi za osig. odg. obavljanja detekt. poslova i poslova obezbjeđenja	22.02.2007.	02-620/07
13.01.	Tarifa za osig. odg. iz djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
13.03.	Tarifa za osig. odg. izvođača građ. radova	22.02.2007.	02-620/07
13.04.	Tarifa za osig. odg. izvođača mont.radova	22.02.2007.	02-620/07
13.05.	Tarifaza osig. odg. vlasnika op. mat. u toku transporta	22.02.2007.	02-620/07
13.06.	Tarifa za osig. odg. revizijskih društava	22.02.2007.	02-620/07
13.08.	Tarifa za osig. odg. advokata	22.02.2007.	02-620/07
13.11.	Tarifa za osig. odg. notara	22.02.2007.	02-620/07
13.19.	Tarifa za osig. odg. obavljanja detekt. poslova i poslova obezbjeđenja	22.02.2007.	02-620/07
14.01.	Osiguranje novčanih potraživanja	22.02.2007.	02-620/07
14.02.	Uslovi za osig.potrošačkih kredita	22.02.2007.	02-620/07
14.02.	Uslovi i Tarifa za osig.potrošačkih kredita	22.02.2007.	02-620/07

14.03.	Uslovi za osig. kredita za stamb. izgradnju i unapred. poljop. i zan. djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
14.03.	Tarifa za osig. kredita za stamb. izgradnju i unapred. poljop. i zan. djelatnosti	22.02.2007.	02-620/07
14.05.	Uslovi i Tarifa za osiguranje potraživanja od izvoznih poslova	22.02.2007.	02-620/07
16.01.	Uslovi za osig. od opasn. prekida rada usljed požara	22.02.2007.	02-620/07
16.01.	Tarifa za osig. od opasn. prekida rada usljed požara	22.02.2007.	02-620/07

Slavko Topić, direktor